

Jordel for Grundejendomsbesidderne. Den højtærede Minister brugte det Udtryk, at det maa være berettiget for Staten at trykke „i god Retning“, det vil her sige i Grundejendomsbesiddernes Interesse. Men det er netop det, der skal bevises. Der er i øvrigt saa meget, der kan være godt og nyttigt; men det kommer an paa, hvad Midler man anvender; og her gælder det, om ikke Midlet har de Skavanker, jeg har omtalt, at stille Staten paa et Partisshedens Standpunkt over for sine Uundersaatter, hvad der ikke kan være heldigt. Jeg har for mit personlige Bedkommende kunnet gaa med til denne Art Konvertering under en Nødstilstand, betragtet som en Undtagelse, men paa ingen Maade som en konstant Regel. Grundejendomsbesidderne her i Landet skulle have Lov at benytte sig af, hver Gang det konvenerer dem.

Et andet stort finansielt Spørgsmaal, der har været paa Omtale, har jo været Jærnbannerne. Det var jo meget interessant at høre Diskussionen mellem den højtærede Indenrigsminister og det ærede Medlem for Aalborg (Bramsen). Men der var det ubehagelige ved den, at de til en vis Grad talte om to forskellige Ting. Det ærede Medlem fra Aalborg talte om, at Jærnbannerne efter hans Mening under de givne Forhold ikke gane det Udbytte, de skulde, og den højtærede Minister omtalte det Forhold, at Jærnbannerne overhovedet skulde tjene Samfundets almindelige Interesser, og at man derfor ikke kunde forlange, at de skulde give noget særdeles stort Udbytte. Ja, det man kan forlange, er, at Banerne med de Takster og Betalingsvilkkaar, der overhovedet ere til Stede, skulle give det, som kan være rimeligt, og det er det, det ærede Medlem fra Aalborg har bestridt, at de gøre. Jeg tror ogsaa nok, man kan sige, at han ikke staar ene med sin Opfattelse af, at vore Jærnbaner i hvert Fald med de Takster, vi hidtil have haft, have givet et overordentlig maager Udbytte. I tidligere Tider med den overordentlig ringe Trafik — ganske vist ved jeg nok, at der den Gang ikke blev stillet de Fordringer, der nu stilles til Banerne — gave de stort Udbytte paa mange Punkter, og vist er det, at det stiller sig saaledes, og det er ingenlunde heller nogen ukendt Betragtning i Staten, navnlig i den Grad, som tidligere har tjent under det private Selskab, at der ikke længer er den Respekt for Pengen under Statsstyrelsen som under den private Styrelse. Det kan ikke nytte, at den højtærede Minister henviser til Finansudvalgets Kontrol; nei, Finansudvalget kan sandelig ikke kontrollere den Maade, hvorpaa Driften af Statsba-

nerne finder Sted. Hvad Finansudvalget kan, er, at det kan vise større Maadehold i sin Opfattelse af Jærnbannerne som samfundsnyttigt Middel, og holde igen, naar man vil overdrive baade med Hensyn til Villighed og Udvidelser paa forskellige Omraader; men selve Administrationen kan Finansudvalget ikke blande sig i, det vilde ogsaa der skarpt blive vist til Rette af Ministeren, hvis det gjorde det. Jeg har tidligere tilladt mig at anføre Beviser paa, hvorledes man overhovedet opfattede Banernes Stilling, og skal ikke komme tilbage til det Eksempel, jeg den Gang fremdrog; men jeg tør dristigt paataa, at der i Almindelighed, og jeg tror med Grund — bevise det kan jeg som sagt ikke med enkelte bestemte Fakta — ingenlunde er den Respekt for Økonomi, som der kunde være. Naar den højtærede Minister udtalte, at Banerne var et Middel til Samfærdselens Fremme, og at der i hvert Fald burde være Balance, ere vi nu komne til det Point, hvor det virkelig er tvivlsomt, om der er Balance. Det ærede Medlem fra Aalborg har omtalt, at naar vi tage Nybygninger, Nyanskaffelser, Køreger o. s. v., ere vi paa et betydeligt Minus i Nor. Naar dertil kommer de ny Takstnedsættelser, ere vi sikkert komne til det Point, hvor man med Grund maa spørge, om det kan gaa an at gaa videre, og naar jeg særlig fremdrager det, er det ganske vist, fordi jeg vil komme tilbage til det Spørgsmaal, jeg saa ofte har berørt, nemlig Forholdet mellem Statsdrift og privat Drift. Nu at forandre Forholdet lige over for Banerne, kan der selvfølgelig ikke være Tale om, men hvad man kan lade være med, netop naar man ser, at man er naaet til en saa slet Balance som nu, er uden den allermodneste Overvejelse at gaa videre med at udvide Statsdriften.

Der er fremkommet Udtalelser fra de ærede Medlemmer for Kjøbenhavns 7de Valgtreds (C. Hage) og Ringkøbing Amt's 1ste Valgtreds (S. C. Christensen), som hentydes at antyde, at man allerede var fortrolig med den Tanke, at nu skulde Staten ogsaa overtage Driften af Søltnerne til England. Det forekommer mig, at jeg fra et finansielt Standpunkt fra et Jærnbanebalancestandspunkt maa man være heldligere barsom med overhovedet at lade Staten gribe om sig paa dette Omraade. De ny Takstnedsættelser ville jo komme til at spille en overordentlig Rolle, og man kan være ganske sikker paa, at naar Trafikken forøges, som den sandsynligvis vil, vil der atter kræves store og ny Bevillinger til Udvidelse og Nyanskaffelse. Den højtærede Minister brugte et Billede hentet fra en Gaard, hvor man med Grund